

Budoucnost je v „zeleném“ pokroku

Více než o Zelené dohodě pro Evropu, o níž se hovoří v souvislosti se strategiemi Evropské unie, bychom měli mluvit o „zeleném“ pokroku. Perspektivní cestou jsou totiž nové technologie a přípravky, vedoucí k tomu, aby Evropa byla konkurenceschopná a mohla požadovat to, aby případný dovoz splňoval stejné podmínky jako produkty z Evropské unie. „V tom vidíme budoucnost. Takže nikoliv 'zelený úděl' plný zákazů bez alternativ, ale pokrok a vývoj,“ prohlásil při diskusi v rámci letošního jubilejního ročníku výstavy Naše pole v Nabočanech viceprezident Agrární komory ČR a předseda Agrární komory Pardubického kraje Leoš Říha.

Zuzana Fialová

Podle Říhy právě tato výstava, která prezentuje ukázky polních pokusů odrůd zemědělských plodin a ochrany a výživy rostlin, podporuje zmíněný pohled na další směřování. „Je nejen v zájmu zemědělců, ale i celé společnosti,“ konstatoval s tím, že pokud bude realizován 'zelený úděl', povede to k menší soběstačnosti právě v nových zemích EU, dražším potravinám, tlaku na úrodnost půdy a podobně, míní Říha. Radní Pardubického kraje pro zemědělství, životní prostředí a venkov Václav Kroutil uvedl, že zemědělství je důležité a je tu pro občany České republiky. „Přesto, že v tuto chvíli společnost spíše nechá stavět supermarkety a cyklostezky, je třeba si uvědomit, že snahou zemědělců je, aby pole zůstala v českých rukách,“ konstatoval. „Přál bych si, aby naše pole nemizela pod betonem a asfaltem a myslím si, že tato výstava k tomu jednoznačně napomáhá,“ doplnil. Miroslav Florian z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) připomněl, že letošní rok je Mezinárodním rokem zdraví rostlin. „Mloni jsme zažili kalamitu s hrabošem. To ukázalo, jakým způsobem většinová společnost nahlíží na zemědělství. Nikdo nemáme radost z toho, jestliže jsou při práci zemědělců vedlejší oběti, ale musíme si uvědomit, že žádná lidská činnost není bez rizik,“ řekl s tím, že naším cílem je snížit je na nejnižší úroveň. Reagoval tak na zprávy o uhynulých bažantech a zajících na polích. V souvislosti s vyjednáváním reformy společné zemědělské poli-

tiky je podle něj důležité, aby Česká republika vstupovala do politických jednání s dobrými argumenty a dokázala v Evropě něco prosadit. „Budme zemědělci, výzkumníci, kteří se snaží na takových akcích, jako je Naše pole ukázat, že zemědělec není

se na ně střízlivě a snažme se chránit české zemědělství a zemědělce, snažme se o to, aby české zemědělství produkovalo co nejkvalitnější potraviny, což si myslím, že se zatím daří velmi dobře,“ doplnil a poukázal na to, že Mezinárodní rok zdraví rostlin

telů a pěstitelů olejnin poukázal na řadu nepravd a polopravd kolem řepky. Proto svaz vytvořil přehled o mýtech a faktech o pěstování řepky v ČR. Manažer sektoru zemědělství Československé obchodní banky (ČSOB) Petr Kopeček poznamenal, že ČSOB

va Blažka, který zvládl úspěšně vést tento podnik ve velmi složitých dobách. Jak Blažek uvedl, velkou část svého života prožil v období, kdy slovo zemědělec byl pojem. „Byli jsme sektor, s nímž národní hospodářství počítalo, lidé si zemědělců vážili a podporovali je. Na oplátku zemědělci cítili povinnost se postarat o obyvatele a dělali vše pro to, abychom byli soběstační. V poslední době se však zemědělství dostalo na okraj zájmu společnosti. Byli bychom proto velmi rádi, kdyby současná doba uznala zemědělství jako takové. Chtěl bych se dožít toho, aby zemědělec mohl být hrdý na svoji práci a ne, aby se styděl za to, že je zemědělec,“ prohlásil Blažek a vyzval společnost, aby se skutečně snažila ještě uchránit hodnoty, které jsou v této republice.

Ocenění byli i čtyři pamětníci, kteří zavzpomínali na zrod přehlídky odrůd Naše pole. Mezi ně patřil bývalý generální ředitel společnosti Selgen Ing. Ladislav Rosenberg, CSc., dlouholetý vedoucí šlechtitelské stanice Úhrčice, Ing. František Meduna, Marie Kuncová, která pracovala ve společnosti Oseva Agri a Ing. Zdeněk Šonský, agronom a pokusník, rovněž dříve pracující ve společnosti Oseva Agri.

Celostátní přehlídka polních pokusů a odrůd zemědělských plodin, ochrany a výživy rostlin a výstava zemědělské techniky se koná od 1. června do 3. července. V souvislosti s koronavirovou pandemií byla výstava Naše pole nachystána jako otevřená výstavní plocha, kdy si mohli návštěvníci přijít zcela individuálně prohlédnout pokusná pole a pokusy,“ vysvětlil

ředitel vydavatelství Profi Press Martin Sedláček s tím, že výstava postupně navštívily až stovky lidí.

V letošním roce se přehlídka zúčastnilo 30 vystavovatelů z řad majitelů, respektive zástupců odrůd a 16 vystavovatelů zaměřených na ochranu a výživu plodin. Založeno bylo 227 ozimých a 81 jarních obilnin, 40 parcel píce, 46 odrůd luskovin, 20 odrůd okopanin, 107 odrůd ozimé řepky a sedm odrůd hořčice. Zasety byly i trávy a travní směsi, len, hořčice sarebská, jarní řepka, česnek a další plodiny. K vidění je také řada alternativních plodin jako hrachor setý, piskavice řecké seno, cizrna beraní, světlice barvířská, komonice bílá, lnička setá, katrán habešský, sléz krmný a lesknice kanárská. Návštěvníci mohou porovnat více než 105 variant ochrany plodin na ozimé pšenici, jarním ječmeni, ozimém ječmeni a kukuřici. A také 85 variant výživy plodin na ozimé pšenici, ozimém tritikale, ozimém ječmeni, bramborách, cukrovce, kukuřici a slunečnici. Celkový počet pokusných variant dosáhl 780.

Výstava Naše pole navázala v roce 2001 na dlouholetou tradici polních dnů v Chrudimí pořádanou firmou Oseva Agri Chrudim, a. s. Od roku 2010 je jejím organizátorem vydavatelství Profi Press, generálním partnerem výstavy je ČSOB. Na přípravě akce se také podílí právě Oseva Agri Chrudim, a. s., Cerea, a. s., Lovochemie, a. s., ŠS Úhrčice, farma Karel Kopista, Agrární komora ČR, Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i. a Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. ■

Viceprezident Agrární komory ČR Leoš Říha (zleva), Miroslav Florian z ÚKZÚZ, ředitel Výzkumného ústavu rostlinné výroby Jan Mihulka, ředitel Výzkumného ústavu zemědělské techniky Antonín Machálek, Vilém Podrázský z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze, předseda České akademie zemědělských věd Jan Nedělník, Petr Baranyk ze Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejnin a hejtman Pardubického kraje Martin Netolický

Foto Zuzana Fialová

škůdce krajiny, že chce národ nasytit a je pro to, mít nějaké prostředky. Budoucí vývoj se neobejde bez nových odrůd, bez nové genetiky, nových technologií a vstupů, ať už biologických nebo chemických,“ řekl předseda České akademie zemědělských věd Jan Nedělník. Podle něj není příliš reálné, aby zemědělství fungovalo ve střednědobém výhledu bez chemických vstupů. „Strategie Evropské unie jsou velmi ambiciózně napsané plány, pokud jde o strategii 'od vidlí po vidličku', nejsem si zcela jistý, jestli je realistická. Díváme

je a dokonce bude příští poletoletí šanci říkat české veřejnosti, že zemědělec opravdu není ten, který chce otrávit většinovou společnost. Naopak ji chce nasytit kvalitními potravinami, dodal. Ředitel Výzkumného ústavu zemědělské techniky Antonín Machálek uvedl, že práce zemědělců je nedoceněná. Mimo jiné připomněl, že výzkumný ústav pracuje na tématech, které jsou v danou dobu aktuální. Podle něj problémem zemědělství je kromě jiného i nedostatek pracovních sil a i v tom výzkum hraje svoji roli. Petr Baranyk ze Svazu zpracova-

zaměřuje svoji pozornost na zemědělství. Zemědělci podle něj patří mezi nejspolehlivější klienty skupiny. „Naprosté minimum zemědělců požádalo v souvislosti s koronavirovou krizí o odklad splátek,“ podotkl a poděkoval zemědělcům a potravinářům, jak se o všechny postarali v době koronakrizy. „Nikdo z nás nepocítil nedostatek potravin v obchodech ani na e-schopech,“ řekl.

Hejtman Pardubického kraje Martin Netolický v rámci diskusního dopoledne ocenil i dlouholetého předsedu Zemědělského družstva Rosice u Chrásti Václa-

Opatření pro lepší nakládání s vodou

K širšímu využití dešťové a šedé vody v budovách je třeba nejdříve odstranit administrativní bariéry, poté posílit ekonomickou motivaci a nakonec zavést i určitou zákonnou povinnost pro nové stavby. Shodli se na tom zástupci členů aliance oborových organizací Šance pro budovy (ŠPB) a ministr životního prostředí Richard Brabec. Ředitel ŠPB Petr Holub a ministr Brabec to řekli na briefingu po jednání. Podle Holuba především chybí definice užitkové vody v legislativě.

Zuzana Fialová

„Není jasné, co lze považovat za užitkovou vodu a pro jaké účely ji lze využít. Jedná se přitom o dešťovou vodu nebo takzvanou šedou vodu ze sprch a umyvadel. Tu lze po určitých hygienických úpravách používat na splachování záchodů, na závlahu nebo na praní,“ řekl Holub. Brabec k tomu uvedl, že jeho úřad se dohodl s Ministerstvem zdravotnictví, že se problematika užitkové vody promítne do zákona o veřejném zdraví společně s transpozicí směrnice o jakosti vody pro lidskou spotřebu. Tu by Evropa měla schválit v polovině letošního roku. „Ministerstvo životního prostředí ještě letos zároveň zadá studii k recyklaci šedých vod v ČR v sídlech, která zmapuje právní a tech-

nickou připravenost ČR na recyklaci šedých vod a zároveň navrhne dokumenty, které je k tomu zapotřebí přijmout,“ sdělil ministr.

Holub představil několik návrhů, které by podle organizace zlepšily nakládání s vodou i motivaci pro vybudování úsporných opatření. Žádají například zavedení zákonné definice užitkové vody do zákona o veřejném zdraví. Podle Holuba by stanovila i přesnější parametry, jaká voda je vhodná například pro splachování a jaká pro zalévání zahrady.

Zástupci Šance pro budovy také požadují, aby komerčním budovám, které platí stočné za srážkovou vodu, která dopadne na jejich střechy a pozemek, byla umožněna úleva, pokud mají zelenou střechu či jiný systém využití srážkové vody. Do budoucna požadují

Ministr životního prostředí Richard Brabec (vlevo) a ředitel aliance Šance pro budovy Petr Holub diskutovali o možnostech zlepšení využívání užitkové vody

Foto Zuzana Fialová

i zrušení výjimky pro platbu srážkového užitného a novostaveb a později všech bytových domů, které nevyužívají dešťovou vodu. Brabec k tomu uvedl, že zatímco v prv-

ním z případů MŽP dalo Ministerstvu zemědělství návrh úpravy vyhlášky, aby zvýhodnila například zelené střechy při výpočtu odtokových koeficientů, u dalšího

bytu je situace komplikovanější. Bytová výstavba má podle něj už tak řadu překážek a resort nechce přidávat další. Dodal, že novela vodního zákona preferuje však vodu, výpar a teprve v poslední řadě odtok do kanalizace. Novela vodního zákona čeká ve sněmovně druhé čtení, Brabec řekl, že by ji rád viděl schválenou do konce roku. Šance pro budovy chce i nižší daň z přidané hodnoty (DPH) pro investice do úspor energie a vody. Holub podotkl, že nyní jsou v bytových domech v patnáctiprocentní sazbě, organizace by chtěla v desetiprocentní. „U komerčních budov a veřejných budov je ten rozdíl ještě větší, v tuto chvíli jsou v základní sazbě 21 procent,“ podotkl ředitel. Brabec na to řekl, že daňové výjimky jsou v gesci Ministerstva

financí, hodlá je projednat. „Důležité jsou tam motivace, pokud by tam taková daňová výjimka byla, tak co si od ní slibujeme, jaký by měla mít efekt,“ řekl ministr. ŠPB také navrhuje zavedení metodického návodu pro obce, jak si mohou ve svých územních plánech stanovit pravidla pro hospodaření s vodou v budovách včetně možné povinnosti vegetačních střech či fasád pro některé typy budov, zejména novostaveb. „Když se odstraní bariéry, ekonomickou motivací a místními pravidly přispěje k rozšíření nové technologie, lze do budoucna zavést plošnou povinnost, například nutnou instalaci zelené střechy pro novostavby v urbanizovaném prostředí nebo na zemědělské půdě od určité plochy střechy,“ dodal Holub. ■